

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	22624 Дошкільна освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	012 Дошкільна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22624
Назва ОП	Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Аронова Ріма Семенівна, Кузьмич Катерина Віталіївна, Найда Руслана Григорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	29.10.2020 р. – 31.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/11/zvit_samoocinyuvannya_doshkina_osvita_e541f.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sspu.edu.ua/images/2020/09/programa_viyizdu_zi_zminami_na_sayt_e11eb.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма “Дошкільна освіта” відповідає критеріям акредитації. Виявлені у ході експертної перевірки слабкі сторони та недоліки освітньої програми не є суттєвими і не впливають на її якість і значення. Протягом роботи у СумДПУ імені А.С.Макаренка експертна група пересвідчилась в достовірності поданої інформації і наявності освітнього процесу з реалізації ОП “Дошкільна освіта” та отримала позитивні враження у ході дистанційних зустрічей з НПП, здобувачами, адміністративним персоналом, стейкхолдерами. Підстав для схвалення рішення про відмову в акредитації не має. ОП забезпечує формування загальних та професійних компетентностей та soft skills. Освітнє середовище є безпечним, академічна спільнота сповідує цінності культури якості та академічної доброчесності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Цілі програми узгоджено із місією та стратегією ЗВО, яка відображає місію у конкретних умовах, в яких функціонує СумДПУ імені А.С. Макаренка. 2. Затребуваність випускників СумДПУ імені А.С.Макаренка на професійному ринку та діяльність з працевлаштування. 3. Налагоджена система співпраці з закладами дошкільної освіти на інституційному та кафедральному рівнях. 4. Діяльність спрямована на дотримання академічної доброчесності. 5. Створення нормативно-правової бази СумДПУ імені А.С.Макаренка: з питань дотримання академічної доброчесності; процедури проведення контрольних заходів та оскарження її результатів; критеріїв оцінювання; внутрішнього контролю за якістю вищої освіти. 6. Діяльність ЗВО на інституційному та кафедральному рівнях на покращення якості вищої освіти за результатами опитувань учасників освітнього процесу, стейкхолдерів. 7. Потужна матеріально-технічна база, що забезпечує інформатизацію освітнього процесу. 8. Налагоджений процес дистанційного навчання, що є одним із вагомих факторів у період карантину. 9. Науковий доробок викладачів кафедри дошкільної та початкової освіти містить дисертаційні дослідження, фахові наукові статті, колективні монографії, навчальні посібники тощо. 10. Студенти удосконалюють фахові компетентності та займаються науково-дослідною роботою шляхом участі в наукових гуртках, проблемних групах, науково-дослідних лабораторіях, студентських наукових товариствах, конференціях.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Закцентувати увагу, які саме програмні результати ОП стали наслідком критичного сприйняття досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. 2. Удосконалити механізм проведення опитувань здобувачів вищої освіти та збільшити кількість їх проведення з метою отримання актуальної інформації щодо заявленої проблеми. 3. Удосконалити процедуру внесення пропозицій щодо форм та методів навчання здобувачами вищої освіти. 4. Посприяти реалізації права здобувача вищої освіти на академічну мобільність відповідно до діючого Положення та Програми академічної мобільності. 5. Низький рівень участі здобувачів в питаннях перегляду та оновлення ОП. 6. Не високий рівень володіння здобувачами чітким алгоритмом дій у разі виникнення конфліктних ситуацій. 7. Не достатня кількість експертів в галузі залучених до освітнього процесу. 8. Не високий рівень взаємодії між органами студентського самоврядування.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Проаналізувавши Статут СумДПУ імені А.С. Макаренка та Стратегії розвитку СумДПУ імені А.С. Макаренка та цілі ОП, експертами було встановлена відповідність щодо сформульованих цілей у вказаних документах. Цілі ОП – забезпечення фахової підготовки висококваліфікованих педагогічних працівників, спрямовану на оволодіння глибокими ґрунтовними знаннями, професійно-педагогічними вміннями та навичками для виконання завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру в системі дошкільної освіти. Визначені цілі

реалізують основну місію ЗВО щодо надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців в галузі дошкільної освіти, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці; на особистий творчий розвиток всіх учасників освітнього процесу, орієнтованих на демократичні цінності; генерування інноваційних ідей та їх реалізації; інноваційна діяльність – спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону. Унікальність програми: Програма пропонує комплексний підхід до здійснення діяльності у закладах дошкільної освіти та реалізує це через навчання і практичну підготовку. Пріоритет у ОП надається реалізації індивідуальної траєкторії навчання, формуванню цілісної особистості. Програмні результати навчання визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального аспекту.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами зустрічей зі стейкхолдерами (здобувачі вищої освіти та роботодавці) було з'ясовано, що їх пропозиції відображені у цілях освітньої програми. Експерти ознайомилися з Протоколами засідань кафедри, де зафіксовано обговорення зі стейкхолдерами проєкт ОП. В результаті вивчення документів та проведених зустрічей з роботодавцями (Азанієва С. О. - завідувач Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 32 «Ластівка», Гула А. В. - методист ЗДО № 12 «Олімпійський» Тимченко І. В., завідувач З ДО № 3 «Калинка») та здобувачами вищої освіти, було з'ясовано зміст пропозицій (посилення практичної та методичної підготовки здобувачів вищої освіти; розширити спектр дисциплін, орієнтованих на індивідуалізацію освіти, вміння реалізувати ці тенденції у подальшій професійній діяльності) та відображення їх в ОП при формулюванні спеціальних (фахових) компетентностей, програмних результатів навчання та змісті освітніх компонентів, навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін, переліку дисциплін на вибір (Протокол № 6 від 26.12.2019 р., протоколи: № 8 від 21 лютого 2019 р.; № 12 від 09 червня 2020 р.; № 2 від 24 вересня 2020 р.). Зустріч з стейкхолдерами підтвердила інформацію про попит на ринку праці висококваліфікованих спеціалістів з дошкільної освіти. Були представлені затверджені рецензії до освітньо-професійної програми. У протоколі № 8 від 21 лютого 2019 р. було зазначено, що у грудні 2018 року було проведено опитування студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта щодо оновлення ОПП, зокрема, перенести ОК Актуальні питання інноваційного розвитку освіти із переліку обов'язкових навчальних дисциплін до блоку навчальних дисциплін за вибором; блок вибіркової навчальні дисципліни переструктурувати. Однак, при зустрічі зі здобувачами вищої освіти не було озвучено внесених пропозицій, так як вони не були залучені до обговорення ОП. Викладачі підтвердили, що зібрана інформація обговорюється на засіданнях кафедри і враховується при проєктуванні ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час зустрічей з роботодавцями та з начальником відділу працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг та начальником Центру професійно-кар'єрної орієнтації та вступу на навчання з'ясовано, що ОП забезпечує формування загально-інтегральних компетентностей та компетентностей фахового спрямування за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. В Сумському регіоні функціонують сучасні ЗДО різних типів, а це сприяє затребуваності на ринку праці фахівців дошкільної освіти, зокрема, експертній групі продемонстрований Проєкт Стратегії регіонального розвитку Сумської області на період до 2027 року. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, що з'ясовано на підставі співбесід з гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками, які безпосередньо відповідають за зміст ОП. Зокрема: 1. Назва обов'язкового освітнього компоненту ОК 1.05 «Співпраця ЗДО з різними соціальними інституціями» оцінюваної ОП Дошкільна освіта корелюється з назвою освітнього компонента ПП 01.2 «Педагогічне партнерство з різними соціальними інституціями» з ОП «Дошкільна освіта. Логопедія» Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. 2. Назва обов'язкового освітнього компоненту ОК 1.07 «Менеджмент у системі дошкільної освіти» оцінюваної ОП Дошкільна освіта корелюється з назвою освітнього компонента ОК 4 «Організація і керівництво дошкільної освіти» з ОП «Дошкільна освіта» Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини Відповідно до зазначеного, викладачами було переглянуто робочі програми зазначених освітніх компонентів (за ОП інших ЗВО України): «Співпраця ЗДО з різними соціальними інституціями» (розробник – к.біол.н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Гаврило О.І.) та «Менеджмент у системі дошкільної освіти» (розробник – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти Шаповалова О.В.) Також було враховано досвід аналогічних іноземних програм. Зокрема: При розробці курсу вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні методики навчання англійської мови» к.пед.н., ст. викладачем кафедри дошкільної і початкової освіти Білер О.С. було враховано набутий досвід закордонного стажування у Фінляндії, зокрема в Темі 8: Фінська система освіти. Вивчення англійської мови на рівні B2, як третьої обов'язкової На підставі закордонного стажування у м. Катовіце (Польща), к.пед.н., доцентом кафедри дошкільної і початкової освіти Шаповаловою О.В. був розроблений курс вибіркової навчальної дисципліни «Особливості дошкільної освіти в країнах Європи», де був врахований отриманий досвід: Тема 1.1. Становлення та основні етапи розвитку дошкільної освіти в країнах Європи .

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено наказом МОН України № 572 від 29 квітня 2020 р. та введено в дію з 2020-2021 н.р. У зв'язку з цим під час формулювання програмних результатів навчання, експертна група відмітила, що враховано вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти. Програмні результати навчання ОП формують інтегральну компетентність, яка полягає у здатності розв'язувати складні задачі та проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців, що цілком відповідає компетентності особи сьомого рівня НРК (з 2020 р.). При визначенні загальних та фахових компетентностей проектною групою враховувався Стандарт, який базуються на компетентнісному підході та поділялась філософія визначених вимог до фахівця, закладена в основу Болонського процесу та Міжнародним Проектом Європейської комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (TUNING). Згідно з їх методологією, результати навчання формулюються в термінах компетентностей. ОП передбачає формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь, комунікативних здібностей та здатності до автономії і відповідальності, необхідних для забезпечення загальних та фахових компетентностей спеціальності, які, в свою чергу, дозволяють формувати програмні результати навчання. В ОП Дошкільна освіта вимоги Стандарту ВО конкретизовано при формулюванні загальних та спеціальних компетентностей, програмних результатів навчання відповідно до змісту професійної діяльності майбутніх магістрів дошкільної освіти, специфіки їх комунікації з суб'єктами освітнього процесу, відповідальності за результати своєї діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі програми узгоджено із місією та стратегією ЗВО, яка відображає місію у конкретних умовах, в яких функціонує СумДПУ імені А.С. Макаренка. Як позитивне, експерти констатували що, викладачі випускаючої кафедри застосовують форми навчання та викладання, які відповідають цілям ОП та в ЗВО наявні ресурси достатні для їх досягнення. При цьому цілі ОП сформульовано із урахуванням позицій стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ відмічає невисоку активність здобувачів вищої освіти рівня «магістр» в обговоренні цілей ОП Рекомендації: Активізувати залучення стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти «Магістр», академічну спільноту) до обговорення процесу оновлення цілей та змісту ОП Дошкільна освіта. Доречно акцентувати увагу, які саме програмні результати ОП стали наслідком критичного сприйняття досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному Критерію 1. Окреслені зауваження носять рекомендаційний характер, усунення яких посприє удосконаленню освітнього процесу за акредитованою програмою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня

вищої освіти (Закон України «Про вищу освіту», стаття 5). Зміст ОП за спеціальністю 012 Дошкільна освіта визначається її обов'язковими та вибірковими компонентами. Обов'язкові компоненти складають 67 кредитів ЄКТС і мають гуманітарне, природничо-наукове та професійно-практичне спрямування. Вибіркові компоненти (23 кредитів ЄКТС) спрямовані на реалізацію освітніх та кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти. Експерти ознайомилися із Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка: https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilny_vibir_disciplin_e84b5.pdf та переліком дисциплін на вибір розміщених на сайті СумДПУ імені А.С.Макаренка <https://sspu.edu.ua/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin> Експерти констатують, що представлені в освітній програмі компоненти відповідають предметній області спеціальності 012 Дошкільна освіта та розвивають ключові спеціальні компетентності, інтелектуальні та академічні навички, відображають вимоги суспільства та ринку праці.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Експерти відмічають, що ОП має чітку структуру – ОП структуровано у контексті загального часу навчання (за семестрами/роками навчання), а також змістовно – наявна система поділу освітніх компонентів на змістовні блоки, що відбито в ОП. Освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему, що спрямована на формування визначених компетентностей та програмних результатів навчання. Представлена у самоаналізі Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (додаток до відомостей про самооцінювання) вдало демонструє як програмний результат навчання реалістично охоплений її змістом (таблиця з самоаналізу) ПРН10-ПП3.01 ОК1.05-1.08, ОК 1.03; ПРН 1-ОК 1.03-1.04, ОК- 1.09, ОК-1.07, ПП-3.01; ПРН 12-ОК-1.05-1.06, ПП-3.01, ПРН-2-ОК-1.03, ОК-1.03, ОК-1.09, ПП-3.01. ПРН кожної навчальної дисципліни корелюють із визначеним в ОПП переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Освітні компоненти спеціальності забезпечуються навчальні дисципліни, що включені до нормативної складової ОП. Предметна область освітньої програми відповідає спеціальності 012 Дошкільна освіта, об'єктом її вивчення та діяльності є дошкільна освіта, підготовка майбутніх фахівців до професійної діяльності, освітні технології навчання дошкільників, управління закладом дошкільної освіти, моніторинг якості дошкільної освіти. Зміст освітніх компонентів «Технології реалізації освітніх ліній», «Інноваційні технології в дошкільній освіті», «Технології інклюзивної освіти» «Моніторинг якості дошкільної освіти» «Менеджмент у системі дошкільної освіти» відповідає змісту предметної галузі ОПП Дошкільна освіта, дозволяє сформувати професійні компетентності, визначені програмою. Робочі програми дисциплін відповідають вимогам та спрямованості освітньо-професійної програми. Реалізація змісту ОПП Дошкільна освіта здійснюється шляхом теоретичної та практичної підготовки. Передбачені ОПП практика (виробнича (педагогічна), в закладах дошкільної освіти, тобто в реальному професійному середовищі. Під час зустрічей із студентами, експертами з'ясовано, що вони набувають компетентностей, розвивають уміння та навички, які готують їх до виконання складних завдань дошкільної освіти, що потребують досліджень та інновацій не лише під час аудиторних занять, а й поза ними.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

СумДПУ імені А.С.Макаренка забезпечує необхідні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Вивчення індивідуальних планів здобувачів вищої освіти, а також інформація отримана під час інтерв'ю, дозволили констатувати наступне: студенти у більшості знайомі із процедурою вибору навчальних дисциплін, знають де розташовано «Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка: https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilny_vibir_disciplin_e84b5.pdf ЕГ проаналізувала перелік дисциплін за вибором, який пропонує кафедра: 1. Сучасні методики навчання англійської мови дітей дошкільного віку 2. Практичний курс англійської мови для вихователів ЗДО 3. Технологія формування дослідницької діяльності у дошкільників 4. Основи теорії гендеру 5. Гендерна педагогіка 6. Народознавство в закладі дошкільної освіти 7. Технологія розвитку здібностей і обдарованості дітей дошкільного віку 8. Особливості дошкільної освіти в країнах Європи 9. Створення сучасних засобів розвитку дітей дошкільного віку за допомогою інформаційних технологій, вважає, що кількість запропонованих дисциплін є недостатньою. Усі здобувачі вищої освіти проходять процедуру обрання вибіркових дисциплін та формування індивідуального плану. З питань формування індивідуальної освітньої траєкторії студенти отримують консультації в деканаті та у кураторів груп. Таким чином, вони дійсно є вибірковими з точки зору здобувача вищої освіти. У ході бесіди із викладачами, встановлено, що положеннями Закладу освіти прописано процедури: самостійного обрання вибіркових компонентів навчального плану; створення індивідуального навчального плану студента; можливість навчання за індивідуальним графіком, індивідуальний

підхід до вибору тематики кваліфікаційної роботи та наукового керівника. Право на навчання за індивідуальним графіком мають здобувачі, що успішно виконують індивідуальний навчальний план і мають об'єктивну причину у набутті такої форми навчання. Кафедра організує представлення дисциплін вільного вибору студентів, а також розміщення необхідної інформації на сайті: <https://sspu.edu.ua/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin> Після остаточного формування і погодження академічних груп із вивчення вибіркової дисципліни, інформація про вибірково-дисципліни вноситься до індивідуального плану студента. Інформацію щодо отримання результатів вибору навчальних дисциплін, яка автоматично обробляється в програмі «Деканат + Університет» та аналізується навчальним відділом Університету експертами під час зустрічі з НПП та здобувачами вищої освіти була підтверджена. З цього моменту вибіркова дисципліна стає для студента обов'язковою. Проте, експерти не змогли ознайомитися із результатами опитування які б демонстрували рівень задоволеності студентами власним вибором.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальним планом передбачено проходження здобувачами виробничої педагогічної практики в ЗДО, яка включена до ОП як окремий освітній компонент (ПП 3.01). Специфіка проведення педагогічної практики в СумДПУ регламентується «Положенням про проведення практик у СумДПУ імені А.С. Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf. Навчальним планом визначено обсяг кредитів практичної підготовки, що складає 18 кредити ЄКТС. Базами проходження виробничої практики є заклади дошкільної освіти м.Суми. Зміст та обсяг практики дає можливість студентам набути ряд загальних (КЗ 1-6) та фахових компетентностей (КС1-9), які забезпечують здатність оцінювати, виявляти соціально-педагогічні проблеми і виробляти рішення щодо їх усунення; забезпечують можливість реалізації програмових результатів навчання за ОП. Зміст і завдання практичної підготовки визначаються ОП, навчальним планом та робочою програмою http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/images/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8/%D0%A0%D0%9F_%D0%94%D0%9E_2020/Vurobnucha_praktuka.pdf. Під час спілкування із роботодавцями, встановлено, що вони беруть активну участь у визначенні змісту практик.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок впродовж періоду навчання, зокрема, через освітні компоненти, що формують основні загальні компетентності: КЗ 2, КЗ 1, КЗ 4, КЗ 5, КЗ 6, КС 1, КС 5, КС 6, КС 7, КС 9. Соціальні навички у здобувачів вищої освіти формуються з допомогою різноманітних методів та форм навчання, які передбачають професійні тренінги, дискусії, дебати, командну роботу тощо, ділові ігри, моделювання та вирішення професійно-орієнтованих педагогічних задач, які використовуються під час організації навчальних занять. Проте, гуманітарні курси мають світоглядний характер, вони не можуть бути повною мірою ототожені із соціальними навичками успішності soft skills. Формуванню у здобувачів соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, формуванню фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культур сприяє реалізація «Наскрісної програми національно-патріотичного виховання студентської молоді». Під час спілкування із здобувачами та викладачами серед заходів, які було проведено викладачами та взяли участь студенти не було озвучено ряд заходів, що сприяють формуванню національної свідомості.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Нормативним документом, що визначає організацію навчання в СумДПУ імені А.С. Макаренка, є «Положення про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), згідно з яким: – навчальний день – складник навчального часу здобувача вищої освіти тривалістю не більше 9 академічних годин; – навчальний тиждень – складник навчального часу здобувача вищої освіти тривалістю, як правило, 45 академічних годин (1,5 кредити ЄКТС); – кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить 60 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг годин для підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною

програмою «Дошкільна освіта» становить 2700 год. (90 кредитів ЄКТС), з них 478 год. відведено на аудиторну роботу, що складає 17,7 % від загальної кількості годин, 1082 год. відведено на самостійну роботу (40,07 %). Аудиторні години передбачають теоретичну і практичну підготовку. Теоретична підготовка (лекції) становить 92 год. (19,2 %), практична підготовка (практичні заняття, консультації) – 156 год. (32,6 %). Програма передбачає обґрунтоване поєднання аудиторних годин із самостійною роботою здобувача освіти. Пріоритетним при визначенні співвідношення обсягу аудиторних годин перевага надається практичній підготовці. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти при вивченні окремих освітніх компонентів ОП визначається робочими програмами навчальних дисциплін Графіком навчального процесу та навчальним планом передбачається рівномірне навчальне навантаження впродовж семестру, навчального року з урахуванням обсягу окремих освітніх компонентів ОП. За результатами опитування здобувачів вищої освіти, графік навчального процесу за ОПП Дошкільна освіта задовольняє 82 % респондентів. 86 % здобувачів вищої освіти вважають обсяг годин, виділених на самостійну роботу, достатньою. Фактичне навантаження здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою) відповідає нормативним вимогам у сфері вищої освіти.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна освіта за ОП відсутня. В Університеті відсутні Договори про впровадження елементів дуальної форми навчання із закладами дошкільної освіти. Окремі її елементи реалізуються під час виробничої практики та через надання дозволу здобувачам, які успішно виконують навчальний план, навчатися в Університеті за індивідуальним графіком при умові працевлаштування за спеціальністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Під час зустрічі з експертами, встановлено, що студенти задоволені компетентностями, здобутими під час теоретичної підготовки за ОП. <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/10/23/1.pdf> Під час експертизи з'ясували, що при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОП враховуються інтереси здобувачів. На основі аналізу змісту ОП, навчального плану та відомостей, що викладені в таблицях 1, 3 з'ясували, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності, а освітні компоненти дозволяють досягти цілей та програмних РН. Достатня кількість кредитів (18 кредитів) виокремлюється на практичну підготовку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Під час зустрічі із членами студентського самоврядування було з'ясовано, що здобувачі ВО не є активними учасниками у розробці ОП, останні пропозиції, що вносилися до ОП не названо. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача активно впроваджується лише шляхом вибору навчальних дисциплін. Важливим є не лише вибіркові дисципліни, а й такі інструменти формування індивідуальної освітньої траєкторії як компенсаційні курси, факультативи. ОП значно виграла б якби вони були і відповідали потребам ті інтересам здобувачів вищої освіти; Рекомендації: 1) Активізувати залучення здобувачів вищої освіти рівня «Магістр» до обговорення цілей ОП Дошкільна освіта та, з метою оприлюднення, їх пропозиції розмішувати на сайті Університету. 2) Розширити перелік інструментів формування індивідуальної освітньої траєкторії (компенсаційні курси, факультативи).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загальний обсяг та зміст ОП (перелік освітніх компонентів, включених до ОП) відповідає вимогам, а їх послідовність та зв'язок між собою логічним. Аналіз змісту ОП має чітку структуру, а освітні компоненти у її складі дозволяють досягти цілей та програмних РН. Зміст ОП відповідає предметній сфері із загального розуміння професійної спільноти магістри дошкільної освіти. ЗВО у співпраці із роботодавцями та студентами свідомо підходить до визначення змісту практик. Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони й позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП Дошкільна відповідають в контексті Критерію 2 рівню В. Недоліки є несуттєвими. Інформація потребує уточнень.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП розміщені на офіційному сайті СумДПУ ім.А.С.Макаренка у вкладці “Вступ” (<https://www.sspu.edu.ua/vstupna-kampaniia>). Там же розміщено і усю необхідну інформацію щодо процесу вступу на навчання до СумДПУ ім.А.С.Макаренка (контакти, новини, оголошення, програми вступних випробувань тощо). Правила прийому та усю необхідну інформацію розміщено у вільному доступі. Вивчення правил прийому до СумДПУ ім.А.С.Макаренка дає підстави стверджувати, що процедури прийому на навчання за ОП відповідають вимогам законодавства. Правила прийому є чіткими і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, розміщені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти та є доступними для всіх бажаючих. Також на сайті СумДПУ ім.А.С.Макаренка розміщено інформацію щодо ліцензування та акредитації ОП: - Ліцензії: <https://www.sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/spetsialnosti-litsenzii-sertyfikaty> - Акредитація: <https://www.sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/akredyatsiia> інформація розміщена інформація є у вільному доступі на офіційному сайті Університету. <https://www.sspu.edu.ua/> (вкладка СумДПУ). Відкритість та прозорість під час прийому на навчання до СумДПУ ім.А.С.Макаренка забезпечується розділом XVI Правил прийому.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП (<https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaprojomu2020.pdf>) передбачають, що вступники до магістратури, які бажають навчатися за ОП, мають скласти: 1 - вступне випробування з іноземної мови (програма - https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/vstup/angliyska_mova_vsi_spezialnosti_f8dfb.pdf) 2 - вступне випробування з педагогіки та методик дошкільної освіти (програма - https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/vstup/o12_doshkilna_osvita_1cad1.pdf) Програми вступних випробувань розміщено на сайті Університету. Згідно зі Звітом СО, програми вступних випробувань оновлюються щороку до початку вступної компанії відповідно до оновлення змісту підготовки за спеціальністю і розміщуються на веб-сторінці університету та кафедри. Зміст вступних випробувань та їх окремі компоненти відповідають рівневі початкових вхідних компетентностей, потрібних для того аби розпочати навчання на ОП на умовах прямого та перехресного вступу. Додаткове вступне випробування не є обов'язковим для вступників, які в 2020 році вступають на навчання для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю. Експертною комісією не було виявлено будь-яких порушень правил прийому на навчання за ОП та прав вступників. Установлено, що Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості аналізованої ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється “Положенням про академічну мобільність студентів СумДПУ” (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_studentiv_46e20.pdf) і «Положенням про перезарахування результатів навчання у СумДПУ» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_a4e48.pdf). Усі документи розміщено на офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі. У Положенні про перезарахування результатів навчання у СумДПУ вказано, що перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін проводиться на підставі порівняння навчальних планів ОП відповідного напрямку підготовки (спеціальності) та Академічної довідки, що надає учасник. Там же в вказано, що при перезарахуванні дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка рівня знань учасника. За необхідності оцінка приводиться до діючої в Університеті шкали оцінювання. Якщо оцінка з дисципліни складається з декількох оцінок за окремі семестри або з оцінок декількох модулів, то учаснику виставляється середньозважена оцінка успішності з урахуванням обсягів відповідних складових навчальної дисципліни. Перезарахування кредитів відбувається автоматично на основі договору про навчання. Процедура визнання результатів навчання з іноземних вищих навчальних закладах регулюється «Положенням про порядок визнання у СумДПУ імені А.С. Макаренка ступенів освіти, здобутих в навчальних закладах інших держав» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/poryadok_viznannya_stupeniv_osviti_v_navch_zakladah_inshih_derzhav_15_832.pdf). Під час зустрічей зі здобувачами освіти було встановлено, що здобувачі освіти ознайомлені з можливістю визнання результатів, отриманих в інших ЗВО, але студентів, які зверталися щодо визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО або результатів навчання під час академічної мобільності, на цій ОП немає. Аналіз документів та результати зустрічей дають підстави стверджувати, що наявні чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azco3.pdf). Положенням передбачено, що визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті поширюється лише на нормативні дисципліни ОП; перезарахуванню можуть підлягати результати навчання, отримані шляхом неформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темами), індивідуальному завданню (контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни; фаховою комісією, що створюється за розпорядженням директора навчально-наукового інституту приймається рішення щодо визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (повне зарахування, часткове зарахування чи відмова у зарахуванні). Участь магістрантів в конференціях, майстер-класах, конкурсах наукових робіт при наданні документів, що підтверджують участь у відповідних заходах оцінюється додатковими балами, на підставі рішення фахової комісії (Протокол засідання кафедри № 1 від 27.09.2020 р.). Під час зустрічі з НПП, викладач кафедри Пушкар Л.В. зазначила, що під час дисципліни “Методологія і методи науково-педагогічних досліджень” практикує зарахування результатів неформальної освіти (участь у конференціях, семінарах написання статей тощо) шляхом зарахування додаткових балів дисципліни (не більше 10б.) Положення про зарахування результатів неформальної освіти прийнято 27 квітня 2020 року. З того моменту заяв щодо зарахування результатів неформальної освіти від здобувачів вищої освіти за ОП не надходило. Але НПП зазначили, що відкриті до здійснення процедур у разі бажання студента. Конкретних прикладів застосування вказаних правил щодо зарахування результатів неформальної освіти немає, оскільки не було звернень студентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ встановлено чітке та зрозуміле дотримання процедур прийому на навчання за ОП, що враховують особливості даної ОП. Процес визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідає нормативним законодавчим документам у повній мірі. Практика зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті наявна, але потребує поступового розширення згідно з нормативними документами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендацією ЕГ є передбачити можливість складання вступних випробувань в електронній формі (через платформу дистанційного навчання тощо), що допомогло б забезпечити відсутність об'єктивності під час оцінювання абітурієнта (очно, але у електронній формі, за допомогою автоматичного оцінювання результатів вступного тестування тощо, оскільки у програмах вступних екзаменів зазначено форму вступних екзаменів: вступне випробування з іноземної мови – усний екзамен; вступне випробування з педагогіки та методик дошкільної освіти - усний іспит з питань екзаменаційного білету). Посилити інформаційну роботу щодо можливості зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті серед здобувачів ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП загалом відповідає вимогам критерію 3 “Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання” на належному рівні. Оскільки ЕГ не було встановлено недоліків щодо підкритеріїв у ході реалізації ОП. Так, у ході реалізації ОП, ЗВО чітко дотримується процедур: правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, враховують особливості самої ОП, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти; визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, отриманих у неформальній освіті, але заяв від здобувачів щодо зарахування таких результатів не було. Проте, викладачі практикують у ході викладання дисциплін зарахування результатів неформальної освіти. Отже, ЕГ встановлено рівень відповідності В щодо критерію 3: “Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання”.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Експертна комісія встановила, що для формування фахових компетентностей викладачі використовують основні форми освітнього процесу: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основні види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація, на яких використовуються традиційні та інноваційні методи навчання. Досягнення програмних результатів навчання на ОПП забезпечується комплексним застосуванням словесних, наочних, практичних методів викладання. Формуванню компетентностей сприяє використання активних та інтерактивних методів навчання: проблемні лекції, дискусії, аналіз історій, рольові ігри, мозкові штурми, презентації, тренінги. Важливе місце в реалізації ОПП має самостійна робота здобувачів, яка передбачає використання таких методів: створення портфоліо, метод проєктів, доповіді, статті. Наприклад, для досягнення ПРН-9 використовуються такі форми та методи навчання: лекція, практичне, лабораторне заняття, навчальні фільми, відео з фрагментами занять, вправи, моделювання та аналіз професійних ситуацій, ділова гра. Анонімне онлайн-опитування здобувачів щодо організації дистанційного навчання проведено у II півріччі 2019-2020 навчального року серед здобувачів вищої освіти II (магістерського) рівнів освіти). Кількість респондентів навчально-науковий інститут педагогіки і психології – 200. Аналіз анкет студентів щодо організації дистанційного навчання дав змогу встановити, що 91,5 % викладачів забезпечили викладання курсів у дистанційному форматі. 89,4 % викладачів дотримуються розкладу занять в онлайн-режимі. 22,8 % відсотків респондентів вказують на те, що платформа Мудл не дуже зручна у користуванні. Онлайн-опитування здобувачів вищої освіти щодо дотримання академічної доброчесності під час реалізації освітньо-професійної програми проведено щодо дотримання академічної доброчесності під час реалізації освітньо-професійної програми. Аналіз анкет студентів щодо дотримання академічної доброчесності під час реалізації освітньо-професійної програми дав змогу встановити, що 84,3% респондентів знайомі з поняттям академічна доброчесність. А 97,6 % відоме поняття плагіат та можливі ризики, пов'язані з ним. Аналіз даних онлайн-опитування здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо якості викладання викладачами навчальних дисциплін за ОПП Дошкільна освіта за II півріччя 2019-2020 н.р. показав, що на думку респондентів усі дисципліни відповідають спеціальності (9,2 балів) і допомагають отримати сучасні та практичні навички (9,2 балів). Рівень володіння викладачами навчальним матеріалом у середньому складає 9,6 балів. Оцінка відкритості викладачів до спілкування складає – 9,6 балів. Стиль, доступність викладання та використання цікавих підходів (9 балів), що свідчить про професіоналізм викладачів, які читали навчальні курси. <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/10/23/1.pdf>

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу було з'ясовано, що усім здобувачам вищої освіти відповідної освітньої програми своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, зокрема робочих програм з конкретних дисциплін. 1. Навчальні матеріали надсилаються здобувачам вищої освіти денної і заочної форми навчання в особистий кабінет Moodle, поширюються соціальними мережами, а також знаходяться у відкритому доступі в Науковій бібліотеці, електронному репозитарії eSSPU Institutional Repository та на кафедрі дошкільної та початкової освіти. Під час акредитаційної експертизи переконалися у доступності для студентів робочих програм з навчальних дисциплін, що входять у структуру ОП. <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/navchannia/dystsyplyny/vilnyi-vybir/137-vilnij-vibir> 3 метою забезпечення реалізації ОП Дошкільна освіта в умовах дистанційного навчання було розроблено та введено в дію «Положення про застосування елементів дистанційного навчання» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/zastoselemdistnavchannya_08052.pdf створено на сайті електронний курс Дистанційне навчання <https://dl.sspu.edu.ua/course/index.php?categoryid=312>

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час реалізації освітньої програми заклад вищої освіти, в цілому, забезпечує поєднання навчання та досліджень відповідно до заявленого рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. Так, досягненню основної мети сприяють залучення здобувачів вищої освіти до реалізації наукових тем відповідно до Положення про кваліфікаційну роботу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка. Нова редакція (2020 р.); https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/11/polozhennya_pro_kvalifikaciynu_robotu_nova_redakciya_af1a.pdf Експерти, в ході зустрічі із НПП, ознайомились із механізмом організації науково-дослідної роботи здобувачів. Було встановлено, що студенти мають можливість поєднувати навчання та дослідження як під час аудиторної роботи так і під час проходження практики, через підготовку та участь у Всеукраїнських олімпіадах зі спеціальності; участь у конкурсах студентських наукових робіт <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/nauka/olimpiady> ; виконання

кваліфікаційних робіт, на кафедрі щорічно проводяться Всеукраїнські науково-практичні конференції для студентів «Дошкільна освіта: від традицій до інновацій» <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/nauka/naukovi-zakhody> з метою якісного виконання досліджень, завідувач кафедри повідомила про вивчення обов'язкового компонента «Методологія і методика наукових досліджень». Експертами було ознайомлено із переліком тем кваліфікаційних досліджень магістрантів та з'ясовано, що вони відповідають науковій темі кафедри «Теорія і методика формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної і початкової освіти» (реєстраційний номер 0116U000897). Під час зустрічі зі здобувачами, експертна комісія заслухала учасників 2 науково-дослідних лабораторій <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/nauka/laboratorii-kafedry> кафедри та їх діяльність у даній лабораторії. Викладачі та студенти, під час бесіди з експертами, розповіли про діяльність наукових гуртків та проблемних груп <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/nauka/problemni-hrupy>, назвали наукові заходи, в яких приймали участь та були організаторами. На запит ЕГ було надано результатами наукових досліджень здобувачів вищої освіти, які опубліковані у науково-методичних збірниках студентських робіт, матеріалах конференцій (документ прикріплено в Кабінеті). Здобувачі вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта є учасниками Студентського наукового товариства Університету <https://sspu.edu.ua/rada-molodykh-vchenykh>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти відбувається відповідно до результатів моніторингу якості освіти ЗВО, результатів студентського анкетування, досвіду НПП з проходження стажування (в тому числі й закордонного), участі НПП в засіданнях кафедри, конференціях тощо. Вказана у самозвіті інформація щодо оновлення змісту компонентів ОП була підтверджена експертами як під час зустрічі з ОГ та НПП так і під час самостійного опрацювання документів. Розробка робочих програм здійснюється відповідно до «Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін...» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/rekomendaciyi_gp_83065.pdf) Для підтвердження участі НПП в наукових заходах та проходженні стажування, експертам були надані програми науково-практичних семінарів, конференцій та сертифікати стажування. Окрім документального підтвердження, експерти ознайомилися із змістом сторінки сайту кафедри, де публікуються новини кафедральних заходів <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/nauka/naukovi-zakhody> та надано сканкопії сертифікатів стажування. Таким чином, відповідно до ознайомих матеріалів, експерти підтверджують факти щодо проходження НПП стажування та підвищення кваліфікації, участі в наукових заходах <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage/mizhnarodna-spirvratsia>. Оновлення освітніх компонентів відбувається щорічно на першому засіданні кафедри на основі інформації, поданої науково-педагогічними працівниками, встановлюється відповідність системі компетентностей та програмних результатів освітньої програми. 1. Факти оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень та сучасних практик - при розробці курсу вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні методики навчання англійської мови» к.пед.н., ст. викладачем кафедри дошкільної і початкової освіти Білер О.С. було враховано набутий досвід закордонного стажування (Фінляндія). Тема 8. Фінська система освіти. Вивчення англійської мови на рівні B2, як третьої обов'язкової <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/novyny/204-stazhuvannya-u-f-nlyand-ji>; на підставі закордонного стажування у м. Катовіце (Польща), к.пед.н., доцентом кафедри дошкільної і початкової освіти Шаповаловою О.В. був розроблений курс вибіркової навчальної дисципліни «Особливості дошкільної освіти в країнах Європи». Тема 1.1. Становлення та основні етапи розвитку дошкільної освіти в країнах Європи http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/images/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%Bo/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%Bo%D0%BC%D0%B8/%D0%A0%D0%9F_%D0%94%D0%9E_2020/Osobluvosti_doshkilnoi_osvitu_v_krainah_Evropu.pdf

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація наукової діяльності відбувається через участь у міжнародних конференціях, стажування. <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage/mizhnarodna-spirvratsia> Під час експертизи, було підтверджено факт, що на ОП «Дошкільна освіта» не навчаються здобувачі вищої освіти з інших країн. В університеті діє Положення про відділ міжнародних зв'язків, де пописано порядок реалізації права на академічну мобільність студентів (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/09/polozhennya_pro_viddil_mizhnarodnih_zvyazkiv_d1da8.pdf). У рамках співробітництва з Північним національним університетом (м. Інчуань, Китай) діє спільна програма «студентської мобільності 3+1», а також проводиться реалізація освітніх програм «академічної мобільності 3+1 та 2+1», «скорочений термін навчання 3+2», «обмін студентами та викладачами», «програма підготовки магістрів 4+1,5». У рамках програми Еразмус+ створено програму академічної мобільності для студентів та викладачів спільно з Академією імені Яна Длугоша (м. Ченстохова) за спеціальностями соціальна робота, соціальна забезпечення, менеджмент соціокультурної діяльності, фізична культура і спорт. Студенти, які навчаються на ОП «Дошкільна освіта» участі в міжнародному обміні не брали. ДПУ імені А.С. Макаренка працює над укладанням міжнародних Міжуніверситетських угод про освітню і наукову співпрацю між Вищою технічною школою в Катовіцах, Польща; Північним національним університетом м. Інчуань провінція Нінся, Китайська народна республіка; Великотирновським університетом імені Св. Кирила та Св. Мефодія, Болгарія. Досвіду участі у міжнародних проектах, які реалізуються в межах цієї ОП, а також щодо участі в них здобувачів та науково-педагогічних працівників цієї ОП немає.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

- - Експертна група, за результатами проведених зустрічей, відзначає, що окреслені форми і методи навчання й викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання. - Експертна група, проаналізувавши зміст веб-сайту Університету та веб-сторінки кафедри, зокрема, переконалась у доступності для здобувачів вищої освіти інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. - Під час проведення акредитаційної експертизи, експерти ознайомилися із механізмом залучення здобувачів освіти до наукових досліджень у межах реалізації ОП. Підтвердженням цього є наукові здобутки членів студентського товариства на цій ОП. - Науковий доробок викладачів містить фахові наукові статті, колективні монографії, навчальні посібники тощо. Студенти удосконалюють фахові компетентності та займаються науково-дослідною роботою шляхом участі в наукових гуртках, студентських наукових товариствах, конференціях

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експерти відмічають, що студенти частково обізнані з можливостями внесення пропозицій щодо форм та методів навчання. На думку членів експертної групи, потребує активізації організація академічної мобільності здобувачів вищої освіти. Рекомендації: Удосконалити процедуру внесення пропозицій щодо форм та методів навчання здобувачами вищої освіти. Посприяти реалізації права здобувача вищої освіти на академічну мобільність відповідно до діючого Положення та Програми академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

- Враховуючи те, що форми і методи навчання й викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання здобувачів другого (магістерського) вищої освіти та доступною є інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів відповідають вимогам, присутні позитивні практики і лише два не суттєвих недоліки, які легко виправити, ЕГ вважає доцільним визначити рівень відповідності за четвертим критерієм на рівень В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів визначені для кожного освітнього компоненту і передбачає поточний та підсумковий контроль який проводиться по закінченню вивчення курсу. Процедура проведення, критерії оцінювання є зрозумілими а змістове наповнення таким, що забезпечує встановлення рівня досягнення здобувачами результатів навчання, визначених в ОП. Підсумковий контроль передбачає письмову та усну форму проведення. Однак усна форма проведення контрольного заходу може призводити до зниження об'єктивності оцінювання та ускладнювати контрольний захід в умовах дистанційного навчання. Аналіз документів (Положень, робочих програм навчальних дисциплін) дозволив встановити, що процедура проведення контрольних заходів, прописано у нормативних актах ЗВО, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf, «Положення про порядок оцінювання знань студентів у системі ЄКТС у СумДПУ імені А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf «Порядок про організацію поточного семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій у СумДПУ імені А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf. Результати інтерв'ювання НПП та здобувачів дозволяють стверджувати, що форма та процедура проведення контрольних заходів, критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів на перших заняттях з дисциплін та через особистий кабінет здобувача який дає доступі до результатів семестрової атестації <https://rozklad.sspu.edu.ua/cgi-bin/classman.cgi?n=999>. Проводиться регулярне опитування здобувачів щодо зрозумілості критеріїв оцінювання <https://docs.google.com/forms/d/1ThOhZhHmPsHnmFnUWArmNsiAwBZegnJFPvfXBZjJw6g/edit?usp=sharing>, задоволеності здобувачів якістю викладання, <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/10/23/1.pdf>,

задоволеності здобувачів якістю викладання, <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/10/23/1.pdf> : аналіз результатів опитування студентів показав, що за 10 бальною шкалою якість викладання дисциплін на ОП здобувачі оцінюють у 9,2 бали, об'єктивність оцінювання у 9,5 балів, практичне значення вивченого матеріалу у 9,2 бали. Середній відсоток відвідуваності навчальних занять становить 84%. Графіки сесій оприлюднюється за й місяць до початку <https://ipp.sspu.edu.ua/index.php/instytut/osvitnia-diialnist/navchannia/rozklad-kontrolnykh-zakhodiv>. Існує практика залучення зовнішніх екзаменаторів (представників роботодавців) до роботи в екзаменаційних комісіях.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма підсумкової атестації вказана в ОП, а саме публічний захист кваліфікаційної роботи магістра відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістрського) рівня вищої освіти затвердженому наказом МОН України від 29.04.2020 № 572. На сайті СумДПУ ім. А.С.Макаренка розміщено «Положення про кваліфікаційну роботу» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikaciynu_robotu_8aad4.pdf, Методичні рекомендації для здобувачів для цієї ОП з підготовки та написання кваліфікаційної роботи http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/images/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8/%D0%A0%D0%9F_%D0%94%D0%9E_2020/Kvalifikaciyna_robota.pdf які унормовують порядок написання, процедуру захисту та оцінювання кваліфікаційної роботи. Інтерв'ювання НПП встановило, що теми магістерських робіт знаходяться на кафедрі дошкільної та початкової освіти і відповідають науковій темі кафедри. Бесіда з роботодавцями (директор ЗДО № 3 Тимченко І.) показала, що вони можуть пропонувати теми магістерських робіт, які актуальні для проблем дошкільної освіти студентів. Інтерв'ювання студентів II курсу за цією ОП дозволяє стверджувати, що вони заздалегідь отримали теми магістерських робіт, ознайомлені з відповідним Положенням, вимогами до її виконання, процедурою проходження підтвердження відсутності плагіату в роботі, що підтверджено Протоколами аналізу звіту подібності науковим керівником (кваліфікаційні роботи студентів Дядюшко Є., Білоброва Ю., Філонова О.)

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Інтерв'ювання показало, що у ході проведення контрольних заходів (поточних, семестрових та підсумкової) НПП керуються низкою відповідних нормативних Положень Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка, зокрема Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім. А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf, Положення про порядок оцінювання знань студентів у системі ЄКТС у СумДПУ імені А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf Порядок про організацію поточного семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій у СумДПУ імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf. Окремо, для кожного ОК критерії оцінювання визначено в Робочих програмах навчальних дисциплін які розміщено на веб-сайті СумДПУ імені А.С.Макаренка <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/navchannia/dystsypliny/vilnyi-vybir/137-vilnij-vibir> Начальник ЦЗЯВО Ячменик М.М. доповіла про регулярні опитування студентів, щодо обізнаності з процедурою проведення контрольних заходів, правилами, критеріями оцінювання та порядком оскарження результатів, яке прописано у Положенні про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf. І має чіткий алгоритм дій. У разі незадоволення студента результатами поточного оцінювання або семестрового контролю він подає заяву на ім'я директора ННІ або декана факультету не пізніше наступного дня після оголошення результатів. Заява візується, реєструється у відповідному Журналі, а на її підставі розробляється проєкт розпорядження про створення Апеляційної комісії, який подається на підпис ректору ЗВО. Апеляційна комісія розглядає заяву у триденний термін. Процедурою розгляду заяви прописано у п V вище зазначеного Положення. Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти за цією ОП та представників органів студентського самоврядування засвідчують обізнаність здобувачів в даному питанні, можливість отримання ними необхідної інформації від викладачів на заняттях, на кафедрі, через особистий кабінет здобувача. Здобувачі підтверджують участь в опитуваннях (усних , письмових анонімних, он-лайн) щодо розуміння ними процедури контрольних заходів, задоволеності освітнім процесом та об'єктивністю критеріїв оцінювання. Випадків подання апеляції та оскарження результатів контрольних заходів на цій ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЕГ встановлено, що Забезпечення академічної доброчесності є одним із напрямків діяльності Центру внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО, унормовано переліком Законів України, нормативно-правовими актами Сум ДПУ ім.А.С.Макаренка і розміщено на веб-сайті ЗВО <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php> Аналіз веб-сайту ЗВО, результати бесід з НПП, адміністративним персоналом, здобувачами цієї ОП та органом студентського самоврядування дозволяють ЕГ засвідчити системну діяльність ЗВО щодо пропагування академічної доброчесності серед академічної спільноти та студентства. Аналіз протоколів засідання кафедри дошкільної та початкової освіти засвідчує, що питання академічної доброчесності розглядаються періодично (Протокол №6 від 26.12.2019, Протокол №2 від 24.09.2020). Інтерв'ювання здобувачів цієї ОП показало, що студенти ознайомлені з критеріями щодо унікальності кваліфікаційної роботи, процедурою та місцем її проходження (бібліотека Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка) та наслідками у разі її порушення. ЗВО проведено опитування здобувачів та НПП щодо дотримання академічної доброчесності <https://sspu.edu.ua/online-opytuvannya-steikkholderiv>; круглий стіл «Дотримання академічної доброчесності здобувача вищої освіти <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/pozanavchannia/zakhody/77-kruglij-stil-shchodo-dotrimannya-akademichnoji-dobrochesnosti-zdobuvacha-vishchoji-osviti-2> <https://m.facebook.com/groups/140035996734966/permalink/807662226639003/>, підписання Декларації Академічної доброчесності НПП кафедри дошкільної і початкової освіти <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/novyny/208-rdpisannya-deklarats-ji-akadem-chnoji-dobrochesnost-naukovo-pedagog-chnikh-prats-vnik-v>; кураторські години <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/novyny/207-kurators-ka>

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною СумДПУ ім.Макаренка А.С. є те, що: усеяко унормовані питання організації та проведення контрольних заходів, критерії їх оцінювання, процедури апеляції результатів контрольних заходів, питання дотримання академічної доброчесності доводяться до відома всіх учасників освітнього процесу на рівні інституційному (веб-сайт, засідання вченої ради, загальні заходи, опитування НПП та здобувачів) та кафедральному (засідання, загальні заходи кафедри). Існує позитивна практика проведення системних поза аудиторних заходів на яких питання академічної доброчесності розглядаються не тільки як вимога, але і як цінність, яку сповідує академічна спільнота ЗВО. НПП та здобувачі вищої освіти ознайомлені та орієнтуються в питаннях процедури проведення контрольних заходів, критеріїв оцінювання, можливості оскарження результатів контрольних заходів, в питаннях дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкою стороною можна зазначити наявність усної форми проведення іспитів, що може впливати на суб'єктивність оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи те, що форми, процедури проведення, критерії оцінювання, порядок оскарження результатів контрольних заходів здобувачів другого (магістерського) вищої освіти та політика академічної доброчесності загалом відповідають вимогам, присутні позитивні практики і лише один не суттєвий недолік, який легко виправити, оцінюємо якість ОП ЕГ вважає доцільним визначити рівень відповідності за п'ятим критерієм на рівень В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз зведеної інформації про викладачів ОП дозволяє ЕГ засвідчувати відповідність кадрового складу викладачів даної ОП. Прикладом відповідності академічної кваліфікації даної ОП можуть слугувати наступні НПП: Харькова Є.Д., к.пед.н., доцент, викладає курс «Технології реалізації освітніх ліній» (диплом спеціаліста: спеціальність дошкільне виховання, кваліфікація: викладач дошкільної педагогіки і психології. Вихователь дітей дошкільного

віку). Бутенко В.Г. к.пед. н. викладає курс «Інноваційні технології в дошкільній освіті» (диплом магістра за спеціальністю дошкільна освіта, кваліфікація магістр дошкільної освіти). Шаповалова О.В. к.пед.н.доцент, викладає курс «Менеджмент у системі дошкільної освіти» (диплом спеціаліста дошкільного виховання, кваліфікація: викладач дошкільної педагогіки і психології). Бондаренко Ю.А. док. пед.н.,доцент, викладає курс «Технології інклюзивної освіти» (диплом магістра, спеціальність дефектологія, тифлопедагогіка, кваліфікація вчитель початкових класів шкіл сліпих та слабозорих, тифлопедагог дошкільних закладів). ЕГ встановлено, що всі викладачі, які працюють на даній ОП своєчасно проходять процедуру підвищення кваліфікації, що засвідчено відповідними сертифікатами та повідченнями. Достовірність даних наведених у самозвіті підтверджено аналізом документів наданих ЗВО.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору проводиться відповідно до нормативно-правової бази вищої освіти та СумДПУ ім. А.С.Макаренка У ході бесіди з НПП, адміністративним персоналом ЕГ було з'ясовано таке. У СумДПУ ім. А.С.Макаренка функціонує контрактна система яка передбачає підписання контрактів із НПП на 1, 3 та 5 років. Викладач Пушкар Л.В. прокоментувала процедуру проходження конкурсного відбору. По закінченню терміну дії контракту НПП має право пройти процедуру конкурсу на зайняття вакантної посади, яка передбачає своєчасне подання заяви, пакету необхідних документів (відповідність НПП кваліфікаційним вимогам, засвідчення рівня науково- професійної активності, відповідність професійної, академічної кваліфікації ОП), проходження процедури відкритого обговорення кандидатури на засіданні кафедри з проведенням таємного голосування Після чого документи з результатами обговорення, голосування та рекомендаціями до розгляду на вченій раді подаються вченому секретарю на засідання вченої ради з пропозиціями до затвердження рішення кафедри (Протокол засідання кафедри дошкільної та початкової освіти №12 від 09.06.2020)

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ході бесіди з гарантом ОП, завідувачем кафедри було встановлено, що до організації та реалізації ОП за цією ОП роботодавці залучаються шляхом участі та проведення різних заходів на кафедрі дошкільної та початкової освіти. Аналіз веб-сайту підтвердив достовірність вказаних у самозвіті заходів, а саме: творча зустріч з автором технології «Барвіста радість» Л. Шульгою <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/novyny/28-tvorcha-zustrich-studentiv-z-avtorom-tekhnologiji-barvista-radist-shulgoyu-lyudmiloyu-mikolajivnoyu>, майстер-клас з розпису на тканині в техніці «Батік», який проведено вихователем Сумського ЗДО № 1 «Ромашка» Горецькою І.В. <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/novyny/226-master-klas-z-rozpisu-na-tkanin-v-tekhn-ts-bat-k>, майстер-клас «Використання паличок Кюїзенера та геобордів...» вихователя Сумського НВК № 11 «Журавонька» Головченко А.О. (випускницею ОПП) <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/novyny/233-majster-klas-vikoristannya-palichok-kyujizenera-ta-geobord-v-u-robot-z-doshk-l-nikami>. Бесіда з роботодавцями підтвердила, що вони регулярно залучаються до обговорення питань підготовки майбутніх магістрів дошкільної освіти, приймають участь у тренінгах і майстер класах. У свою чергу НПП цієї ОП приймають участь у міських методичних об'єднаннях фахівців дошкільної освіти де залучаються до розгляду проблемних питань галузі.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До проведення практичних аудиторних занять з дисципліни «Технології реалізації освітніх ліній» залучено завідувачу Сумського ДНЗ № 1 «Ромашка» Малишевську В.О. яка має диплом магістра дошкільної освіти і є аспіранткою Глухівського державного педагогічного університету імені О.Довженка. Під час проходження виробничої практики завідувачі та вихователі базових закладів дошкільної освіти здійснюють консультування майбутніх магістрів з питань організації та провадження освітнього процесу з дошкільниками, просвітницької роботи з батьками. ЗВО варто було б збільшити кількість професіоналів-практиків залучених до проведення практичних занять на ОП або керівництва педагогічною практикою студентів із числа педагогічних працівників баз практики – закладів дошкільної освіти м.Суми.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Аналіз документів показує, що у СумДПУ ім.А.С.Макаренка вживаються заходи щодо професійного розвитку викладачів, які регулюються нормативними документами представленими на веб-сайті ЗВО. <https://sspu.edu.ua/university/edusci/pidvyshchennia-kvalifikatsii>. За результатами проведення бесід з НПП, адміністративним персоналом було встановлено, що питання професійного розвитку викладачів є одним із пріоритетних напрямків діяльності ЗВО. Викладачі мають змогу долучатися до науково-практичних конференцій які

проводяться на кафедрі дошкільної та початкової освіти, в закладах вищої освіти України та зарубіжжя; проходити стажування в Сумському обласному інституті післядипломної освіти, Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка та в закладах вищої освіти іноземних країн, що підтверджено сертифікатами викладачів Бутенко В.Г., Брндаренко Ю.А.,Зленко Н.М. та інш.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Аналіз документів та бесіди з НПП, адміністративним персоналом дозволяють ЕГ засвідчувати, що у СумДПУ імені А.С.Макаренка вживаються системні заходи, щодо стимулювання розвитку викладацької майстерності, яке унормовано Колективним договором СумДПУ імені А.С. Макаренка https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/11/05/kolektivniy_dogovir_2019-2022.pdf; Положенням про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП, кафедр, навчально-наукових інститутів, факультетів СумДПУ імені А.С.Макаренка

https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_reytingovu_sistemu_ocinyuvannya_diyalnosti_d2a31.pdf
Підсумкові рейтингові показники оцінки діяльності НПП за звітний період враховують: вчена рада університету та вчені ради навчально-наукових інститутів і факультетів при обранні на посади, переведення на нові посади; кафедри при поданнях на нагородження; присвоєнні почесних звань; при визначенні розміру матеріального заохочення, розподілі педагогічного навантаження на наступний навчальний рік <https://sspu.edu.ua/reitynhy-sumdpu-imeni-asmakarenka>. За високі результати у професійній діяльності науково-педагогічні працівники нагороджуються почесними грамотами МОН України, СумДПУ імені А.С. Макаренка, Сумської обласної ради, голови Сумської обласної державної адміністрації з подальшим преміюванням <https://sspu.edu.ua/news/urochiste-spilne-zasidannya-vchenoji-radi-rektoratu-ta-kerivnikiv-strukturnikh-pidrozdiliv-universitetu>

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною та позитивною практикою СумДПУ імені А.С.Макаренка ЕГ вбачає налагоджену систему стимулювання росту професійної майстерності викладачів, міжнародний досвід проходження викладачами підвищення кваліфікації, прозора система рейтингового оцінювання на різних інституційних рівнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною можна зазначити невелику кількість професіоналів-практиків та експертів в галузі залучених до проведення аудиторних занять, що є несуттєвим зауваженням і може бути усунено в ході діяльності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи виявлені ЕГ позитивні практики ЗВО: співпрацю СумДПУ імені А.С.Макаренка з роботодавцям на рівні баз практики та міських методичних об'єднань фахівців дошкільної освіти, унормовану та прозору систему стимулювання професійного розвитку викладачів і такий несуттєвий недолік, як недостатню кількість залучених до викладання на ОП професіоналів-практиків та експертів галузі ЕГ вважає доцільним оцінити Критерій 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Згідно зі Звітом СО, оглядом матеріально-технічної бази та свідченнями стейкхолдерів ЕГ встановлено, що Університет має сучасну матеріально-технічну базу, що відповідає даним технічних паспортів та санітарно-

гігієнічним вимогам. Під час огляду МТБ ЕГ було представлено навчальний корпус, де забезпечується освітній процес здобувачів освіти за ОП. Зокрема було представлено: навчальні аудиторії ННПП, обладнані сучасним мультимедійним обладнанням (SmartBoard, дошки з проекторами), комп'ютерні класи із достатнім забезпеченням сучасною комп'ютерною технікою, принтерами, ксероксами, що дає можливість здобувачам та НПП використовувати новітні технології в ОП. З метою поглиблення знань з особливостей роботи в ЗДО для здобувачів ОП було створено практичний кабінет педагогіки та методики дошкільної освіти, де відтворено осередки із сучасним предметно-ігровим середовищем для дітей дошкільного віку. При кафедрі дошкільної і початкової освіти організовано центр творчого розвитку “Зернятко”, де здобувачі ОП залучаються до реалізації освітнього процесу з дітьми. Також ЕГ було представлено кабінети педагогіки, корекційної та інклюзивної освіти, аудиторії із сучасним забезпеченням методичними та дидактичними матеріалами, кабінет інформатики, залу засідань “Макаренківська родина”, музей Університету, кабінет студентської ради ННПП. До фізкультурно-спортивної та оздоровчо-реабілітаційної бази Університету входять: спортивний комплекс із 25-метровим басейном, спортивні зали, спеціалізована гімнастична зала, стрілецький тир, два спортивні майданчики. Окремо в Університеті функціонує сучасна тренажерна зала та три танцювально-хореографічні зали. Наразі розпочато капітальний ремонт актові зали на 500 місць, де проходять усі культурно-масові та наукові заходи. Наукова бібліотека налічує близько 888 тис. примірників, електронна бібліотека – понад 21500 документів, репозитарій – понад 7000 документів; є читальний зал із безоплатним доступом до WI-FI. ЕГ було представлено корпус із їдальнею, яка вміщує сучасний кондитерський цех і 3 зали. Також ЕГ було представлено “Відділ охорони здоров'я”; кабінет психологічної служби, кабінет арт-технологій. Здобувачі запевнили, що мають достатню кількість місць для проживання у гуртожитках, проблем із поселенням не виникало. Також Університет має студентський готель. Розроблені РП <http://dro.ipp.sspu.edu.ua/index.php/navchannia/dystrybulyu/vilnyi-vybir/137-vilnij-vibir>, курси лекцій, плани практичних занять, питання до поточного та підсумкового контролю, самостійної роботи, пакети ККР. Обсяг фінансових, матеріально-технічних ресурсів визначається щороку з урахуванням можливостей бюджету університету. Для удосконалення МТЗ вживаються заходи: формування плану закупівлі (щорічно); облаштування сучасних спортивних майданчиків; оновлення фонду бібліотеки. Усе це дає підстави стверджувати, що освітнє середовище та матеріальні ресурси ОП забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей із стейкхолдерами експерти пересвідчилися, що викладачі та студенти мають безоплатний доступ до всіх компонентів інфраструктури та інформаційних ресурсів університету, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, до мережі WI-FI. Учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до комп'ютерних класів (за потреби), можуть безкоштовно користуватися аудиторіями, ігровим, методичним матеріалом, технічним забезпеченням Університету. Також учасники освітнього процесу мають право на безкоштовне відвідування басейну (за наявності необхідної довідки), спортивних залів, тренажерних залів. З метою якісної професійної підготовки здобувачів за ОП, методичний кабінет кафедри дошкільної та початкової освіти в повному обсязі забезпечено необхідними посібниками та періодичними виданнями. Бібліотечний фонд постійно оновлюється електронними й друкованими виданнями, електронні версії у вільному доступі <http://lib.sspu.edu.ua/library/DocSearchForm.jsessionid=EEF55626A16AA0BoCBC79ACA4F0309Co>. Під час зустрічі із директором Наукової бібліотеки, Железняк І.О. запевнила ЕГ, що здобувачі освіти та НПП повною мірою забезпечені безоплатним доступом до ресурсів Наукової бібліотеки, але у період карантину надають перевагу використанню онлайн літератури бібліотеки <https://library.sspu.edu.ua/>. Так, бібліотека забезпечена необхідною методичною, науковою літературою, а також періодичними виданнями (“Дошкільне виховання”, “Вихователь-методист” тощо). У ході зустрічі із здобувачами освіти, вони зазначили, що під час написання магістерських робіт користуються безкоштовним доступом до бібліотеки Університету. Також Науковою бібліотекою здійснюється безкоштовна перевірка наукових робіт на плагіат (<https://library.sspu.edu.ua/perevirka-na-plagiat/>). Учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до інформаційного ресурсу - власного кабінету студента, онлайн розкладу. Функціонує бюро Наукового товариства (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_naukove_tovaristvo_studentiv_819c3.pdf), проблемні групи, наукові гуртки, науково-дослідні лабораторії кафедри. Проводяться заходи різних спрямувань: творчі, спортивні, благодійні тощо (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/13/polozhennya_pro_viddil_socialnoyi_ta_kultmasovoyi_roboti_eboez.pdf). Також здобувачами було наголошено на проведенні безкоштовних тренінгів із Soft Skills. Дистанційне навчання (https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2016/polozhennya_pro_laboratoriyu_distanciynogo_navchannya_1738812900.pdf) здійснюється на платформі MOODLE <https://dl.sspu.edu.ua/login/>. Але, крім того, кожен викладач сам обирає способи комунікації із студентами (GoogleMeet, Zoom тощо). Здобувачі освіти й академічний персонал під час зустрічей засвідчили ЕГ, що мають усе необхідне для здійснення якісного освітнього процесу та задоволення освітніх потреб на безоплатній основі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ було встановлено, що безпека учасників освітнього процесу дотримується на належному рівні, який відповідає нормам. Безпека освітнього середовища регулюється: відділом охорони праці СумДПУ імені А.С.Макаренка <https://u.to/oEgcGg> та відділом охорони здоров'я СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://u.to/6UccGg>), опорним

пунктом поліції, загоном охорони «Сокіл», відділом соціальної та культурно-масової роботи (<https://u.to/roccGg> - п. 2.9, 2.10). Також правила щодо безпеки освітнього середовища прописано у статуті СумДПУ імені А.С.Макаренка <https://u.to/CEkcGg>. В Університеті якісно функціонує психологічна підтримка всіх учасників освітнього процесу, про що не раз було наголошено студентами та НПП: психологічна служба <https://u.to/QokcGg>, яка систематично здійснює психологічну допомогу, надає консультації учасникам освітнього процесу; психолого-педагогічний консультативний центр (<https://u.to/cEgcGg>), консультативно-методичний центр „Довіра”(<https://u.to/cocccGg>), центр психологічної допомоги „Психолог і Я” (<https://u.to/MocccGg>). Згідно із Звітом СО, НПП і здобувачі проходять інструктажі з охорони праці та протипожежної безпеки із записом у журналі (загальні положення системи охорони праці прописано у положенні “Про систему управління охороною праці” <https://u.to/EkYcGg>). В Університеті функціонує добровільна пожежна дружина СумДПУ імені А.С.Макаренка <https://u.to/KEQcGg>. За необхідності, евакуація учасників освітнього процесу здійснюється відповідно до положення про комісію з питань евакуації (<https://u.to/xUucGg>). Безпека освітнього середовища у період пандемії координується відповідно до наказу ректора Університету “Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19” (<https://u.to/iEkcGg>). Університет систематично здійснює моніторинг щодо задоволеності студентами освітнім середовищем (на чому було наголошено і студентами і студентським самоврядуванням). Так, за наслідками швидкого реагування на потреби та ініціативи студентства, адміністрація НППП сприяла у встановленні інформаційного стенду самоврядування інституту та створенні куточка пам'яті загиблого під час АТО студента інституту. ЄГ було надано анкети крайнього опитування студентів (<https://u.to/wUMcGg>) та узагальнені результати онлайн-опитування здобувачів щодо організації дистанційного навчання в СумДПУ імені А.С. Макаренка, де визначено, що великий відсоток здобувачів освіти задоволені якістю організації дистанційного навчання (приблизно 80% респондентів). Усіма учасниками освітнього процесу було зауважено, що університетом систематично здійснюється опитування студентів щодо рівню їх задоволеності методами навчання за ОП. Члени студентського самоврядування запевняють, що адміністрація Університету жодного разу не відмовила їм у зустрічі й дослухається до їх ініціатив. Також під час зустрічей із фокус-групами ЄГ було зроблено висновок, що усі учасники освітнього процесу цілком задоволені освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Комунікація зі студентами за ОП регламентується нормативними документами, які регулюють відносини в університеті (Статут СумДПУ <https://u.to/CEkcGg>). Під час зустрічей із фокус-групами, ЄГ було встановлено, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою на високому рівні, а саме: Освітня підтримка: здійснюється відповідно до нормативних документів Університету; функціонує методично-організаційний відділ СумДПУ (<https://u.to/TFEcGg>). Також, здобувачами було зазначено, що інформацію про дисципліни вони отримують з сайту ЗВО та з кабінету студента у системі дистанційного навчання - MOODLE. Організаційна підтримка: в університеті функціонує система електронного розкладу, доступна для будь-якого гаджету (<https://www.sspu.edu.ua/schedule/>), організаційну підтримку також здійснює навчальний відділ; існує ефективна співпраця адміністрації з учасниками освітнього процесу, членами студентського самоврядування, кураторами академічних груп. Інформаційна підтримка: здійснюється за допомогою сайту Університету, що містить актуальну інформацію та оголошення, також інформаційна підтримка здійснюється через соц мережі (фейсбук <https://www.facebook.com/groups/183905908999046/>, інстаграм), Дошки оголошень наповнені актуальною інформацією. Консультативна підтримка: Інститут має потужний інститут кураторства, що багаторазово згадувалося як студентами, так і НПП. Консультативна підтримка забезпечується гарантом ОП, кафедрою, допоміжними підрозділами та власне НПП, органами студентського самоврядування. В університеті функціонує психологічна служба, що надає психологічну допомогу здобувачам вищої освіти; працює соціальний педагог, скринька довіри (що перевіряється раз на тиждень). НПП було зауважено, що інколи вони звертаються до психологічної служби з метою отримання консультацій щодо психологічних факторів освітнього середовища. Соціальна підтримка: забезпечується викладачами кафедр, кураторами та профкомом (<https://profkomsspu.at.ua/>) в Університеті функціонує “поличка добра”, здійснюється систематична волонтерська робота, до якої були залучені здобувачі ОП; також соціальна підтримка здобувачів реалізується через надання соціальних стипендій (https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/2019/Untitled.FR124_0313e_293674966.pdf). Функціонує відділ виховної та соціальної роботи (https://sspu.sumy.ua/images/files/doc_files/polojennya/777/polozhennya_pro_viddil_vihovnoyi_ta_socialnoyi_roboti.doc). В інституті діє волонтерський рух “Крок назустріч” та волонтерський проект “Особливі та ми”<http://dnasumy.tilda.ws/>. Зважаючи на свідчення учасників освітнього процесу та наявні процедури комунікації, згідно нормативних документів ЗВО, ЄГ зауважує, що ЗВО на високому рівні забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно зі Звітом СО, реалізація права на освіту особам з особливими потребами здійснюється згідно з Порядком супроводу осіб з особливими освітніми потребами в університеті. У «Правилах прийому у 2020 р.» (розділ VIII) <https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaproyomu2020.pdf> регламентовано спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти осіб з особливими освітніми потребами. З метою виховання у молоді толерантного ставлення до осіб з особливими потребами, проводяться виховні заходи (бесіди), працює

лабораторія інституту «Проблеми інклюзивної освіти» <https://sio.sspu.edu.ua/pro-kafedru/strukturni-pidrozdzily-kafedry/naukovo-doslidna-laboratoriia-problem-inkliuzivnoi-osvity> , консультативно-методичний центр «Довіра» <https://sio.sspu.edu.ua/pro-kafedru/strukturni-pidrozdzily-kafedry/konsultatyvno-metodychnyi-tsentr-dovira> , в інституті діє волонтерський студентський проєкт “Особливі та ми” <http://dnasumy.tilda.ws/> . Адміністрація інституту запевнила, що на 1 поверсі створено достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. І у ході зустрічей із адміністрацією інституту було встановлено, що під час проведення вступних випробувань, аудиторії для проведення екзаменів особам із ООП розташовуються на 1 поверсі. Вхід до корпусу обладнано пандусом. Наразі за ОП не навчаються особи з особливими потребами, але умови для потенційних здобувачів з особливими освітніми потребами створено.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі із здобувачами ЕГ було з'ясовано, що конфліктних ситуацій, під час реалізації ОП не виникало. Студенти зауважили, що отримують ефективну допомогу від кураторів та адміністрації інституту. Політика і процедури врегулювання конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про розгляд скарг та звернень громадян СумДПУ імені А.С.Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skarg_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf з метою врегулювання конфліктних ситуацій, що виникають в університеті. НПП інституту запевнили ЕГ, що у разі виникнення будь-яких конфліктних ситуацій створюється спеціальна комісія, яка досліджує та сприяє у вирішенні конфлікту. Психологічною службою (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/09/polozhennya_2020_9a51c.pdf) проводиться профілактична робота щодо попередження виникнення конфліктних ситуацій. Студенти та завідувача службою акцентували увагу на тренінгах із вирішення конфліктів із студентами різних курсів. Також проведення тренінгу можна організувати за конкретною проблемою (якщо є необхідність). У ході зустрічей із здобувачами освіти та завідувачкою психологічної служби ЕГ надано інформацію, що під час реалізації ОП студенти не стикалися з проявами булінгу, дискримінації, корупції, сексуальних домогань. На питання щодо вирішення конфліктних ситуацій начальник даного відділу відповіла, що в її практиці були випадки, коли студенти або НПП зверталися щодо надання консультацій, але проблема здебільшого не стосувалася освітнього процесу, а носила особистий характер. Під час зустрічі із здобувачами, студенти відповіли, що у разі виникнення будь-яких питань, перш за все, звернулися б до куратора, що свідчить, про хорошу організацію інституту кураторства. В інституті функціонує телефон довіри та скринька довіри, яку перевіряють щотижня та, у разі потреби, надають необхідну допомогу. Згідно зі Звітом СО, свідченнями учасників освітнього процесу ЕГ робить висновок, що за час існування ОПП звернень щодо конфліктних ситуацій не зафіксовано, але у разі їх виникнення процедури вирішення конфліктів наявні.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужна матеріально-технічна база Університету та навчально-наукового інституту педагогіки і психології дає можливість стверджувати, що Університет забезпечує повноцінну підготовку здобувачів за ОП. Бібліотечний фонд регулярно поповнюється необхідними методичними матеріалами, техніка регулярно оновлюється. Позитивною практикою також можна назвати те, що ЗВО здійснює моніторинг задоволеності МТБ не тільки серед здобувачів, але й серед роботодавців, про що вони зазначили під час зустрічі (роботодавці регулярно здійснюють фіт бек із ЗВО за допомогою анкетувань, так одним із пунктів анкетування було відповідність та забезпеченість матеріально-технічного середовища у ході освітнього процесу за ОП). Окремо варто відзначити якісну роботу психологічної служби, про що було багато разів зазначено у ході фокус-груп. Також позитивною практикою щодо інформаційно-комунікаційних ресурсів є наявність корпоративної пошти, що на думку ЕГ, значно пришвидшує процес комунікації між учасниками освітнього процесу. Рівень задоволеності здобувачами освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою у ході реалізації ОП є високим, що було виявлено під час зустрічі із здобувачами та аналізу результатів анкетувань. Здобувачі зазначили, що мають усе необхідне для якісного здійснення освітнього процесу. На ОП не навчаються студенти з особливими освітніми потребами, але передбачено забезпечення освітнього процесу для них. Університет має чітку і зрозумілу політику і процедуру вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу, але таких ситуацій на ОП не виникало, що підтвердили і НПП, і здобувачі, і психологічна служба. Ведеться профілактична робота щодо упередження конфліктних ситуацій у ході реалізації ОП (тренінги, майстер-класи, консультації тощо).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує розмістити на офіційному сайті Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами в університеті (на офіційному сайті не знайшли). Посилити інформаційну роботу серед здобувачів освіти щодо

процесу врегулювання конфлікту інтересів у ході реалізації ОП (здобувачі погано ознайомлені із самою процедурою).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ робить висновок, що рівень освітнього середовища та матеріальні ресурсів ОП є високим. Так, ЗВО має потужну матеріально-технічну базу, а навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Окрім того, ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури (аудиторії із сучасними ТЗН, тематичні аудиторії, аудиторія із осередками ЗДО, спортивний комплекс, актові зали, кабінет РСС, тощо) та інформаційних ресурсів (електронна бібліотека, наявність WI-FI, необхідної науково-методичної літератури, періодичних видань тощо), необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Безпека освітнього середовища відповідає нормативним законодавчим документам та підтримується на високому рівні. Також, ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів, НПП та співробітників. Окрім того, ЗВО здійснює систематичну роботу щодо упередження виникнення конфліктних ситуацій у ході реалізації ОП. ЕГ відзначає, що оцінка за критерієм 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ході аналізу нормативної бази було встановлено, що у ЗВО де акредитується дана ОП вжито систему заходів щодо забезпечення якості вищої освіти, зокрема моніторингу та перегляду ОП. У СумДПУ ім. А.С.Макаренка створено структурний підрозділ, а саме Центр забезпечення якості вищої освіти <https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/yakist-osvity>. Одним із завдань і функцій ЦЗЯВО є здійснення систематичного моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, яке регулюється наступними нормативними документами СумДПУ імені А.С.Макаренка: наказ СумДПУ імені А.С.Макаренка «Про затвердження складу експертних рад стейкхолдерів за освітніми програмами» від 19.02.2020 № 97 https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/nakaz_pro_zatverdzhennya_skladu_ekspertnih_rad_steykholderiv_za_op_897aa_10c09.pdf; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти і (розділ V) СумДПУ імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf, Положення про освітні програми у СумДПУ імені А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf та інші. У ході бесіди з гарантом та НПП, здобувачами вищої освіти за цією ОП та стейкхолдерами було встановлено, що перегляд ОП відбувається згідно до встановлених процедур періодичного перегляду ОП який включає опитування (НПП, роботодавців, здобувачів цієї ОП), внесення пропозицій, розміщення проекту ОП на веб-сайті для обговорення на рівні університетському та на рівні кафедри дошкільної та початкової освіти, що підтверджується протоколами засідань кафедри. У ході бесіди ЕГ з роботодавцями, зокрема Тимченко І.В., завідуючою ЗДО №3 «Калинка», м.Суми, Барабан О.М., завідуючою ЗДО «Метелик» №6, м.Суми було встановлено, що пропозиції роботодавців щодо внесення змін у зміст підготовки магістрів дошкільної освіти враховано і відображено у протоколі засідання кафедри дошкільної та початкової освіти (№ 12 від 09.06.2020р.) в оновлену ОП були внесені освітні компоненти «Інноваційні технології в дошкільній освіті» та «Моніторинг якості дошкільної освіти».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь здобувачів в перегляді програми унормовано Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ ім.А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf, Методичними рекомендаціями до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу у СумДПУ ім.А.С.Макаренка https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/metod_rekomend_do_provedennya_anket_z_pitan_ocinyuvannya_osv_proc_c391e.pdf Зустріч із здобувачами цієї ОП та органами студентського самоврядування дозволила встановити, що здобувачі вищої освіти в цілому ознайомлені з процедурою перегляду ОП, за якою вони навчаються. Вони періодично залучаються до анонімного анкетування з використанням відкритих і закритих відповідей щодо

задоволення власних потреб здобувачів вищої освіти в особистісному і професійному рості, оцінки якісного рівня викладання навчальних дисциплін та інших питань організації освітнього процесу. Результати опитувань здобувачів зафіксовано у протоколі засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти № 6 від 26.12.2020 р. Проте, було б доцільним спрямувати анкетування здобувачів вищої освіти за цією ОП на виявлення недоліків в ОП та її реалізації.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Зустріч з роботодавцями Барабан О.М. завідуючою Сумським дошкільним навчальним закладом (ясла-садок) № 6 «Метелик», Тимченко І.В., завідуючою Сумським дошкільним навчальним закладом (ясла-садок) № 3 «Калинка» та іншими показала, що завідувачі та вихователі закладів дошкільної освіти, з якими укладено договори про співпрацю і які є базами педагогічної практики студентів, періодично залучаються до перегляду та оновленню змісту даної ОП. З проектом програми вони знайомляться після його оприлюднення на сайті ЗВО, під час участі в он-лайн та телефонних опитуваннях ЗВО, на засіданнях кафедри дошкільної та початкової освіти куди їх запрошують. Так (Протокол №12 від 09.06.2020) Азанієва С.О., завідувач Сумського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) ЗДО №32 «Ластівка» внесла пропозицію щодо включення в ОП дисципліни у яких буде висвітлено питання інноваційних технологій та моніторингу якості освіти в ЗДО. Гула А.В., методист ЗДО № 12 «Олімпійський» внесла пропозицію до збільшення кредитів на проходження виробничої практики студентами-магістрантами (Протокол № 6 від 26.12.2019)

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У СумДПУ імені А.С.Макаренка працює центр з працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг (далі Центр). У ході бесіди з керівником Центру Живодьором В.Ф. було з'ясовано, що Центром через соціальні мережі, зв'язок із ЗДО м.Суми, з якими укладено договори про співпрацю, телефонний зв'язок з випускниками здійснюється постійний моніторинг щодо наявності вакантних посад педагогічних працівників в закладах дошкільної освіти м. Суми та стан працевлаштування випускників. Зібрані дані використовуються з метою працевлаштування випускників ОП, відстежування їх кар'єрного зростання, залучення до опитувань, з метою покращення якості освіти. За даними Центру 89 % випускників 2019 р з цієї ОП було працевлаштовано, а 60% магістрантів навчаються і працюють одночасно у ЗДО. Дана практика дозволяє не тільки працевлаштовувати випускників, а і залучати їх до забезпечення якості освіти, профорієнтаційної діяльності, консультацій.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ході роботи з документами та під час бесід з адміністративним персоналом, здобувачами вищої освіти встановлено, що Центр забезпечення якості вищої освіти в СумДПУ імені А.С.Макаренка дозволяє здійснювати оперативне реагування на виявлені недоліки в ОП та під час її реалізації. З метою моніторингу якості освіти проводяться анкетування опитування учасників освітнього процесу. Прикладом можуть слугувати опитування з наступних питань: задоволеності організацією дистанційного навчання в СумДПУ імені А.С. Макаренка: <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/27/zvit-distantnyiye-navchannia.pdf>; дотримання академічної доброчесності під час реалізації освітньо-професійної програми в СумДПУ імені А.С. Макаренка: <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/04/zvitad.pdf>; якості викладання навчальних дисциплін за ОПП Дошкільна освіта за 2 та 3 семестри 2018-2019 н.р.: http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/images/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%Bo/zvit_samovnyaduvannya2.pdf; якості викладання навчальних дисциплін за ОПП Дошкільна освіта за II півріччя 2019-2020 н.р.: <https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/10/23/1.pdf>. На основі аналізу отриманих результатів в ЗВО здійснюється адаптивне управління і приймаються рішення щодо коригування діяльності та усунення недоліків.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За результатами попередньої акредитації(умовної) здійснено наступне: оновлено ОП; для здобувачів, які вступили на ОП на умовах перехресного вступу з розроблено окремий навчальний план; відповідно ОПП, що акредитується здобувачам присуджується кваліфікація «Магістр з дошкільної освіти»; введено освітні компоненти, відповідно до заявлених посад ОК 1.06 Менеджмент у системі дошкільної освіти, ОК 1.05 Співпраця ЗДО з різними соціальними інституціями, ОК 1.07 Моніторинг якості дошкільної освіти; збільшено кількість дисциплін вільного вибору студентів; збільшено кредити ECTS на виконання та захист кваліфікаційної роботи; введено ОК 1.04 Інноваційні технології в дошкільній освіті, ОК 1.05 Співпраця ЗДО з різними соціальними інституціями; ОК 1.03 Технології

реалізації освітніх ліній, ОК 1.06 Менеджмент у системі дошкільної освіти, ОК 1.07 Моніторинг якості дошкільної освіти; викладачі кафедри дошкільної і початкової освіти долучаються до участі в міжнародних форумах, науково-методичних семінарах та науково-практичних конференціях <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage/mizhnarodna-spivpratsia>. та проходять стажування в зарубіжних закладах вищої освіти; оновлено зміст, джерельну базу робочих програм; затверджено Склад експертних рад стейкхолдерів за освітніми програмами https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/nakaz_pro_zatverdzhennya_skladu_ekspertnih_rad_steykholderiv_za_op_897aa_10c09.pdf.; сформовано Центр забезпечення якості вищої освіти <https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/yakist-osvity>; Оновлено Положення про кваліфікаційну роботу

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ встановлено, що у СумДПУ імені А.С.Макаренка всі структурні підрозділи, які задіяні в організації та забезпечення реалізації ОП, що акредитується сприяють її розвитку та освітній діяльності за ОП. Розроблена і постійно оновлюється нормативно-правова база освітньої діяльності на рівні ЗВО. Центр забезпечення якості вищої освіти періодично проводить опитування учасників освітнього процесу, щодо задоволення його якістю, змістом ОП, розподілом навантаження, дотримання академічної доброчесності. Бібліотека має в розпорядженні необхідний фонд навчально-методичної літератури, каталог та підписку на фахові періодичні видання з дошкільної освіти. На кафедрі дошкільної та початкової освіти працює 2 наукових гуртка з актуальних питань дошкільної освіти. Під час бесід ЕГ було встановлено, що НПП, здобувачі вищої освіти, адміністративний персонал, роботодавці зацікавлені у вдосконаленні змісту ОП, якісній організації освітнього процесу за ОП, сповідують цінності академічної доброчесності та культуру якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Кафедра дошкільної та початкової освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка має тісний зв'язок з роботодавцями, що забезпечує швидке реагування на актуальні потреби дошкільної освіти і оновлення змісту ОП в цілому і робочих програм навчальних дисциплін, зокрема. Діяльність структурних підрозділів СумДПУ імені А.С.Макаренка спрямована на забезпечення якості вищої освіти та дотримання академічної доброчесності. Питання та процедури внутрішнього контролю за якістю освіти та дотримання академічної доброчесності унормовані у відповідних документах, моніторинг якості здійснюється на рівні СумДПУ імені А.С.Макаренка та кафедри дошкільної та початкової освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною ЕГ вважає недостатній рівень залучення здобувачів вищої освіти до процедури перегляду ОП і рекомендує підвищити рівень участі здобувачів в опитуваннях щодо змісту ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ в засвідчує системну діяльність внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка та залучення стейкхолдерів до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Вказані недоліки, а саме недостатнє залучення здобувачів вищої не є суттєвими і можуть бути усунені в ході реалізації ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ було встановлено, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу СумДПУ імені А.С.Макаренка є чіткими та зрозумілими; вони регулюються документами, що розміщені у вільному доступі на офіційному сайті Університету у вкладці “Загальна інформація”-“Публічна інформація” (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/public-info>), а саме: - Статутом СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/statut_sumdpu_df175.pdf (п. 7, п.8)) - Правилами внутрішнього трудового розпорядку СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pravila_vnutrishnogo_trudovogo_rozporyadku_771fe.pdf) У вкладці “Загальна інформація”- “Документація” - “Положення” (<https://sspu.edu.ua/polozhennia>), а саме: - Положенням про кафедру дошкільної і початкової освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_kafedru_dpo_sumdpu_2016_82dce.pdf) - Положенням про приймальну комісію СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_prymalnu_komisiyu_2017_faaed_115756211_a343a.pdf) У вкладці “Освітній процес”- “Нормативно-правова база” (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>), а саме: - Положенням про організацію освітнього процесу СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf) - Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf) - Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А.С.Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilnyi_vibir_disciplin_e84b5.pdf) - Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vishchoi_oshivi_u_sumdpu_imeni_a.s.makarenka.pdf) - Кодекс академічної доброчесності СумДПУ імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf) Під час вступної кампанії прозорість та публічність регулюється розділом XVI Правил прийому до СумДПУ імені А.С.Макаренка (<https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaproyomu2020.pdf>). У ході зустрічей із фокус-групами ЕГ було встановлено, що учасники освітнього процесу послідовно та чітко дотримуються під час реалізації освітньої програми правил і процедур, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час підготовки до акредитаційної експертизи ЕГ було проаналізовано сайт Університету, сайт Навчально-наукового інституту педагогіки і психології СумДПУ імені А.С. Макаренка. На сайті Університету у розділі “Освітні програми” (<https://www.sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik>) розміщено відповідний проект ОП (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/opp_do_m_2020_standart_Proekt_16660.pdf), саму затверджену ОП (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/oPP_Doshkilna_osvita_Magistr_c65b3.pdf), контакти для зворотнього зв'язку щодо зауважень та пропозицій щодо врегулювання інтересів учасників освітнього процесу (Зауваження та пропозиції можна надсилати на електронну пошту: rochatkov@sspu.edu.ua). У ході зустрічей із стейкхолдерами було виявлено, що проект ОП було розміщено на сайті вчасно, а окрім того, було надіслано на електронні пошти електронний лист із посиланням на проект ОП (свідчення роботодавців). Під час зустрічей із стейкхолдерами було встановлено, що запропоновані ними зміни вчасно вносяться до ОП, гарант програми та випускова кафедра здійснюють систематичну роботу та підтримують співпрацю із стейкхолдерами.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ було проаналізовано офіційний сайт СумДПУ імені А.С. Макаренка, Навчально-наукового інституту педагогіки і психології СумДПУ імені А.С. Макаренка та встановлено, що: На офіційному сайті СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik>) розміщено інформацію про ОП, включаючи її цілі, ПРН, ресурсне забезпечення, перелік компонентів ОП (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/oPP_Doshkilna_osvita_Magistr_c65b3.pdf). Дана інформація є відкритою, точно та достовірною, поданою у обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства. Робочі програми розміщено і на сайті кафедри дошкільної та початкової освіти <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/navchannia/dystsypliny/vilnyi-vybir>. Також, з метою популяризації спеціальностей, керівництвом Університету створено щотижневу телевізійну програму СумДПУ-онлайн, яка відбувається в ефірі популярного на Сумщині каналу А-ТВ. При виникненні питань на сайті кафедри розміщено контакти для зворотнього зв'язку із кафедрою <http://dpo.ipp.sspu.edu.ua/index.php/homepage/zvrotnii-zviazok>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка повною мірою виконує вимоги щодо прозорості та публічності своєї діяльності, вчасно інформує стейкхолдерів щодо основних аспектів освітнього процесу. Це підтверджується наявністю оприлюдненої ОП на офіційному сайті Університету, контактів для зворотнього зв'язку. Забезпечення відкритості та прозорості під час прийому до СумДПУ імені А.С.Макаренка регулюється розділом XVI Правил прийому. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються документами, які розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті Університету. Документи відображають різні аспекти організації освітнього процесу і регламентують в цьому контексті права і обов'язки всіх його учасників. Правила і процедури, визначені зазначеними документами, є чіткими і зрозумілими. Позитивним є те, що освітня програма постійно переглядається; проєкт ОП ретельно обговорювався до затвердження, і лише після врахування певних рекомендацій та зауважень стейкхолдерів ОП була затверджена та оприлюднена на сайті, що було встановлено ЕГ під час зустрічей із стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін та недоліків щодо забезпечення прозорості і публічності діяльності за ОП експертною групою у ході акредитаційної експертизи не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Експертною групою виявлено рівень відповідності критерію 9 рівню В. Оскільки: ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП, що було помічено ЕГ у ході зустрічей та під час аналізу інформаційних ресурсів. Так, роботодавцями було зазначено, що ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін, на даний момент проєкт ОП також розміщено на офіційному сайті ЗВО та вказано контакти для співпраці за ОП. На офіційному веб-сайті також розміщено інформацію про ОП, що є в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін. ЕГ встановлено, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають визначеному критерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Програма виїзду зі змінами.pdf</i>	Gq22YAF2JrQiBv608auhGeJ10IoicugZFShF2J4qmv 0=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Найда Руслана Григорівна

Члени експертної групи

Аронова Ріма Семенівна

Кузьмич Катерина Віталіївна

